

Diakonia.sk

Časopis Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku

03-04/2008 Ročník III.

Mili naši čitatelia,

je november, krátia sa jesenné dni a blíži sa adventné predvianočné obdobie, kedy mnohí z nás na rozdiel od iných ročných období siahnu po knižke. Určite budete so mnou súhlasiť, keď napíšem, že pre mňa sa vianočný čas neoddeliteľne spája s čarom rozprávok. A medzi Dobšinského rozprávkami nájdete aj rozprávku O troch grošoch. Ak náhodou túto rozprávku nepoznáte, hovorí o chudobnom človeku, ktorý svoje zarobené tri groše rozdelil medzi svojich rodičov, seba a svoje deti. Jedným grošom tento muž splácal rodičom starostlivosť z detstva, z druhého groša žil sám a tretím si, starostlivosťou o vlastné deti, predplácal to, že ony ho v starobe doopatrujú. Možno si položíte teraz otázku: A prečo spomínam práve túto rozprávku? Možno preto, že sa blíži adventný čas a Vianoce, možno preto, že to u mnohých ľudí a v mnohých rodinách, bohužiaľ, nefunguje ako v tejto rozprávke.

Často sa stretávame so skutočnosťou, že sa na jeden z tých troch grošov zabúda. A na ktorý? Paradoxne na ten prvý - na rodičov. Priznajme si: Na koho myslíme? Na seba, na svoje deti a rodičia zostávajú v mnohých rodinách na pokraji záujmu. A pritom práve im máme byť vďační za tie „tri groše“. Seniori zostávajú bez lásky, povšimnutia, nevenujeme im svoj „drahocenný“ čas a trepezlivosť. A takto im „splácame“ jeden groš.

Chvalabohu, takáto skúsenosť nie je pravidlom. Aj naša organizácia sa snaží v rámci rôznych projektov v jednotlivých sociálnych zariadeniach venovať práve seniorom, ktorí si našu opakovanú pozornosť, ľudskú úctu a srdečnú vďaku určite zaslúžia. Ved' seniori sú neodmysliteľnou súčasťou našej spoločnosti. Môžu nám odovzdať veľa svojich životných skúseností a sú našim morálnym príkladom. A preto sme sa rozhodli nielen naše aktivity, ale aj toto číslo časopisu zasvätiť tejto veľmi dôležitej téme. Veríme, že Vás jednotlivé príspevky zaujmú.

PhDr. Jana Gasperová
PR manager

Obsah:

Úvodník	2
Zaslúžia si lásku a čas	3
Komu je určená diakonia? - Ing. Ján Huba	4
Aktuálna situácia v sociálnych službách	5
Diakonia, starší občania - PhDr. Slavomír Krupa, PhD.	6-7
Akú hodnotu má naša staroba - Mgr. Martin Šefranko	8
Ja Tebe - Ty mne - <i>Zhodnotenie projektu</i>	9-10
Odborná prax v SED	11
Dobrovoľnícky sociálny rok	11
Dajme šancu vyrásť deťom v Keni	12
O tábore - alebo úryvok z táborového denníka	13
Zúčastnili sme sa	14-15
Hospic a liečebňa dlhodobo chorých v Ľubietovej	16-17
Rozhodnite sa komu venujete 2 percentá	18
Diakonia v dejinách	18

Zaslúžia si lásku a čas

Otázku, ako vrátiť požičaný groš a postarať sa o svojich rodičov, keď sú odkázaní na pomoc, riešia aj naši riaditelia SED. Ako si s ňou poradili?

Ako ste splatili rodičom groš?

Alebo ako vrátim rodičom požičaný groš? Aj takto môže znieť táto otázka.

Otec, mama, rodičia - nádherné slová, ktoré nám rezonujú v našich dušiach a ktoré môžeme skloňovať vo viacerých podobách. Človek by mal byť vďačný rodičom už za svoj život. Mal by im dávať, vracieť nekonečnú lásku, vážiť si ich teplé slová, každodenné činy a vytvoriť im podmienky pre pokojný život v starobe.

Pomôcť im, aby sa necítili opustení, mať pre nich čas, venovať im chvíľky zo svojich dní.

Veď to, čo raz dáme našim rodičom, to nám raz vrátia naše deti.

Treba im vytvoriť pocit užitočnosti aj v pokročilom veku, prijať ich múdre rady a poprosiť ich o pomoc pri riešení problémov v našom živote.

Láska a viera v Boha nás učí mať rodičov v úcte a láske. Treba vzdať hold ich šedinám, vážiť si ich zvráskavené ruky a ich rokmi poznačenú tvár.

*Alžbeta Kontárová
riaditeľka SED Horné Saliby*

Na túto otázku je, podľa môjho názoru, odpoveď veľmi ťažká. Veď kto môže hodnotiť alebo súdiť, či dieťa svoj dlh – groš – rodičom splatilo alebo nie. Rodič sa o svoje dieťa stará s láskou a obetavosťou a robí tak bez nároku na odplatu. Z tohto dôvodu je mi veľmi ťažké posúdiť, či som svojim rodičom groš, ktorý mi požičali, splatila alebo nie. Dnes sú už obaja na Božej milosti. Pán si ich povolal veľmi rýchlo a smrť obidvoch mojich rodičov bola nečakaná a náhla. S rodičmi sme žili v jednej domácnosti aj s mojou rodinou. Spoločne sme riešili problémy každodenného života a vzájomne si pomáhali. Preto mám snáď nádej dúfať, že svoj požičaný groš od rodičov som splatila tým, že som im bola nablízku a snažila som sa byť im oporou až do ich smrti.

*Ing. Zuzana Chrienová
riaditeľka SED H. Moravce*

Splácať groš rodičom sa zdá byť na prvý pohľad prosté a jednoduché. Opak je pravdou... Keď je človek mladý má prejavovať rodičom úctu a lásku.

Keď dospeje, častokrát je už neskoro, pretože rodičia sa medzičasom pominú...

Ja som mala úprimný vzťah „k našim“ i v mladom veku.

Úprimné slovo, otvorené rozhovory boli a sú samozrejmosťou, materiálna pomoc mi je tiež blízka. S otcom – ktorý medzičasom zomrel – som bývala v častom kontakte, naše stretnutia boli také vzácne. Obaja sme cítili, ako nás vzťah hreje a obohacuje. Odišiel potíšku a mal ma pri sebe. S mamou som takmer denne a snažím sa ju chápať vo všetkom, i keď to nie je vždy také priamočiare. Ale rada ustúpim, nechám doznieť jej myšlienky...

Viem, čo mi rodičia darovali a „to splácanie“ chápem ako dlhodobú, prirodzenú povinnosť.

*Ružena Srdošová
riaditeľka SED Trnava*

Doba, v ktorej žijeme, je veľmi uponáhľaná. Je smutné, ak nám len zriedkakedy zostáva čas pre tých, ktorí nás vychovali, učili žiť vo viere a hľadať si svoje miesto v živote. Na svojich pleciach si nesiem len čosi viac ako štyri krížiky. Čoraz častejšie si spomínam na dobu svojho detstva a v myslu zaletím do rodičovského domu. Vnútro mi naplnia pocit absolútneho pokoja. Pomaly, ale iste, klasy života mojich rodičov dozrievajú. Sme tu však my, deti, aby sme práve v tomto období života, vrátili to, čo sme si požičali. Lásku, starostlivosť, pochopenie. Teraz by to mala byť práve naša ruka, ktorá pohladí i podoprie. Naša opatera sa len málokedy vyrovná starostlivosti, ktorú sme v detstve prijali. Ako rôčky pribúdajú, meníme poradie hodnôt. Po prežitom, aj my spoznávame, že pochopenie a prijatie, ktorého sa nám dostalo, treba vracieť. A čo chcem vrátiť ja? Predovšetkým lásku, lebo láska je ovocie, ktoré dozrieva v každom čase a je na dosah ruky.

*Lenka Taškárová
riaditeľka SED Sučany*

Platí pravidlo, že čokoľvek si požičiame, mali by sme vrátiť. Týka sa to nielen hmotných vecí, ale aj rodičovskej duchovnej starostlivosti, na ktorú niektorí často zabúdajú. Výsledkom sú osamelí, žiaľom naplnení ľudia. Sú aj výnimky, keď rodičia vychovávajú s láskou a dožijú sa sklamania.

Pri spomienkach na detské roky si uvedomujem duchovnú starostlivosť mojich rodičov, starých rodičov. Tento poklad nenahradia žiadne svetské poklady.

Teraz, keď je mama vekom zošlá, a pamäť jej neslúži, žije v domácnosti mojej sestry.

Dostáva sa jej starostlivosti od celej rodiny a radosti od vnúčat.

Duchovný poklad získaný v detstve sa snažím odovzdávať mojim synom a k mame sa správam podľa Biblických slov: Príslovia 4,1-5.

Snažím sa splácať požičaný groš, ktorý mi v mojom detstve dala.

*Ing. Jozef Hadvig
riaditeľ SED Kšinná*

Komu je určená diakonia ?

Medzi zásadami, ktorými sa riadi diakonia - služba lásky, sa vždy objavujú dôrazy na to, že táto služba musí byť dostupná každému núdznemu. Bez rozdielu veku, národnosti, rasy, či konfesionalnej príslušnosti. Tak, ako sme to videli v príklade prístupu nášho Pána - Ježiša Krista. Takže na otázku, ktorej cieľovej skupine je určená činnosť diakonie musím po pravde odpovedať, že sa snažíme, aby bola čo najrozmanitejšia. Nie zameraná len na jednu vekovú skupinu, alebo na poskytovanie jedného typu sociálnych služieb. Napriek tomu, že by to bolo jednoduchšie a finančne výhodnejšie.

Dnes sa zamýšľame nad službou jednej z najpočetnejších skupín núdznych ľudí - seniorom, starým ľuďom. Táto skupina obyvateľov je u nás zvlášť citlivá, keďže sa u nej hendikep veku často spája s chudobou, zdravotnými potiažami a samotou, ako následkom koncepcie socializmu, ktorý občanov plánovite viedol ku separovanému spoluzitiu generácií. V Evanjelickej cirkvi a. v. sa v rámci diakonie poskytujú rôzne služby na pomoc seniorom: na úrovni cirkevných zborov i zastrešené na to zriadenou celocirkevnou odbornou inštitúciou - Evanjelicou diakoniou ECAV na Slovensku (ED), terénne, ambulantné i ústavné, vykonávané dobrovoľníkmi i zamestnancami.

ED sa v zmysle svojho štatútu zameriava hlavne na odborné sociálne služby, poskytované inštitucionálnou formou. Plánuje poskytovať všetky formy ústavnej starostlivosti od Domova - penzión (v strediskách: SED Hontianske Moravce a SED Trnava), cez Domovy dôchodcov (SED Kšinná, SED Košeca), Domovy sociálnych služieb (SED Horné Saliby a SED Sučany) až po hospicovú starostlivosť. Keď štát vyradil Domovy - penzióny z finančnej podpory, bolo ich potrebné pretransformovať na Domovy dôchodcov / DSS. Hospicovú starostlivosť, mimoriadne náročnú na investičné i prevádzkové náklady zatiaľ ED neprevádzkuje vo vlastnom zariadení, ale spolupracuje s partnerským súkromným zariadením Hospic Ľubietová (info v časopise na inom mieste).

Ambulantné služby predstavujú najmä Domovy sociálnych služieb s denným pobytom. Prvé z nich sú uvedené do prevádzky v SED Horná Mičiná a SED Vranov.

Okrem toho ED vykonáva rôzne projekty a programy, zamerané na pomoc skupinám obyvateľstva i jednotlivcom a to na Slovensku i v zahraničí. Sú to projekty humanitné, (na zmiernenie chudoby, na odstránenie následkov prírodných i občianskych katastrof), rozvojové, vzdelávacie, klinicko-pastorálne, na pomoc zapojeniu mladej generácie do sociálnych aktivít a pomoc zdravotne

postihnutým spoluobčanom pomocou Banky kompenzačných pomôcok.

ED samozrejme nemá ambíciu nahradiť celú spoločnosť v jej sociálnych úlohách. Chce ale deklarovať svoj záujem o ľudí, ktorí sa ocitli v situácii, pre nich individuálne neriešiteľnej a tak im prakticky potvrdiť kresťanskú lásku. A takú potrebujú mladí i seniori, tí, čo sa ocitli v hmotnej, alebo zdravotnej núdzi.

Ing. Ján Huba
riaditeľ Evanjelickej diakonie

SED H. Saliby

SED H. Moravce

SED Sučany

SED Trnava

SED Kšinná

Diakonia.sk
Časopis Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku.
Vydáva Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku.
Šéfredaktor: Ing. Ján Huba
riaditeľ Evanjelickej diakonie
Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku, Palisády 46,
811 06 Bratislava. E - mail: diakonia@diakonia.sk, 02/5441 7498.
Vychádza 2x ročne.
Registračné číslo: 3472/2005.
Tlač: Perex K+K, s.r.o.
Časopis je bezplatný.
Jeho vydávanie môžete podporiť formou Tlačového fondu ED, na číslo účtu:
584759183/7500 ČSOB, a.s. Bratislava, Variabilný symbol 8811.
Príspevky a fotografie do časopisu zasielajte na poštovú adresu: Evanjelickej
diakonie ECAV na Slovensku,
P. O. Box 82, 814 99 Bratislava,

Aktuálna situácia v sociálnych službách

Na pozadí slovensko - maďarských sporov náš parlament schválil novelizáciu dvoch významných zákonov, týkajúcich sa témy tohto čísla časopisu. Je to zákon o kompenzácii ťažkého zdravotného postihnutia a zákon o sociálnych službách, ktoré dňa 16. 11. 2008 napriek protestom viacerých neziskových organizácií p. prezident SR podpísal. Zákon o sociálnych službách vytvoril dve skupiny poskytovateľov, ako aj poberateľov sociálnych služieb s dopadom na ich financovanie.

Samozrejme - tzv. neverejní poskytovatelia, medzi nimi aj Evanjelická diakonia nesúhlasia s týmto stavom a žiadajú o nápravu, nakoľko v ňom vidia diskrimináciu a ohrozenie svojej existencie. Prvé stanovisko Evanjelickej diakonie si môžete overiť v opise listu p. prezidentovi SR.

č.j. 315/08 ED
Bratislava, 14. 11. 2008

Vážený pán prezident,

v ruchu, spôsobenom v ostatných dňoch národnými konfliktami, občania temer ani nezaregistrovali, že v parlamente došlo ku schváleniu novely zákona o sociálnych službách. Keďže k jeho uvedeniu do platnosti je potrebný Váš podpis, **dovoluujeme si požiadať Vás, aby Ste vzápätí viaceré nedostatky návrhu zákona a nepodpísali ho.**

Ako štatutár a riaditeľ Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku Vás chcem aspoň v krátkosti oboznámiť s našou organizáciou a s dôvodmi nášho návrhu. Evanjelická diakonia je účelovým zariadením Evanjelickej cirkvi a.v. na Slovensku a za necelých 17 rokov od obnovenia činnosti, založila 18 organizačných jednotiek, tzv. stredísk. Väčšina z nich už poskytuje sociálne služby vo vlastných zariadeniach a predstavuje sieť s cca 200 zamestnancami a do 500 klientami.

Zariadenia, ktoré boli vybudované bez investičnej podpory štátu, poskytujú tieto služby celej verejnosti, hoci pri delbe poskytovateľov podľa návrhu novely sociálneho zákona sme boli zaradení medzi tzv. neverejných poskytovateľov. Máme obavy, že aplikácia tejto novely zákona spôsobí:

1/. diskrimináciu našich stredísk na trhu poskytovateľov sociálnych služieb, keďže VÚC budú zo zákona uprednostňovať pri umiestňovaní občanov vlastné

(býv. štátne) zariadenia napriek tomu, že podmienky v našich zariadeniach sú pre občanov veľakrát lepšie a naše zariadenia tým zaniknú z titulu nedostatku finančných zdrojov na prevádzku,

2/. diskrimináciu občanov, ktorí z toho istého dôvodu až v poslednom rade budú mať dostupné zariadenia cirkevných poskytovateľov a tak nebudú môcť využívať svoje občianske práva podľa zákona 308/1991 o slobode náboženského vyznania,

3/. vytvorenie podmienok korupcie, keď o umiestnení občana bude rozhodovať úradník VÚC (obce, mesta) a nie slobodný výber občana na základe podmienok a kvality poskytovaných služieb.

S úctou

Ing. Ján Huba
riaditeľ Evanjelickej diakonie

Fórum poskytovateľov sociálnych služieb ľuďom so zdravotným postihnutím

V dňoch 2. - 3. októbra 2008 sa v Bratislave v Hoteli Echo uskutočnilo „Service Provider Forum“ organizované organizáciou EASPD v spolupráci s nadáciou SOCIA.

Téma bola otázka Ako ďaleko sme k európskym štandardom. Začalo sa predstavením kľúčových dokumentov EÚ pre sektor služieb.

Odzneli príspevky o príkladoch dobrej praxe, o poskytovaní sociálnych a rezidenčných služieb pre ľudí s mentálnym postihnutím. Diskutovalo sa o tlmočníkoch pre ľudí so sluchovým postihnutím. Do pozornosti bola uvedená tabuľka s rozpísaním pozícií prijímateľa sociálnych služieb vo vzťahu ku exklúzii, integrácii či inklúzii jednotlivcov a skupín. Nechýbala ani stále aktuálna téma „spolupráca alebo súťaž medzi verejnými a neverejnými poskytovateľmi?“. Debatovalo sa o rozpočtoch a fundraisingu poskytovateľov sociálnych služieb.

Druhý deň boli odprezentované príspevky k téme Spolupráca k vyššej kvalite služieb. Odznel Stakeholderský prístup, ktorý v sebe zahŕňa komunikáciu medzi poskytovateľmi, prijímateľmi a nadriadenými orgánmi navzájom. Ide o vytvorenie komunikačnej siete, ktorá je predpokladom k vyššej kvalite poskytovaných služieb. Konferencia bola uzatvorená myšlienkou *Networking, umenie menežovania paradoxov.*

Bc. Daniela Majerčáková
PhDr. Jana Gasperová

Diakonia a starší ľudia

Pri písaní tohoto príspevku, sa len ťažko ubránim tomu, aby som nebol mierne osobný. Doteraz som väčšinu príspevkov, článkov, písal v zastúpení ľudí, ktorí potrebujú pomoc. Bol som a som s mnohými z nich v osobnom kontakte. Mal som a stále mám možnosť pozorovať ich každodenné problémy, počúvať o ich životné skúsenosti, obavy, radosti, nádeje, očakávania, sklamanie. Sprostredkovane som mal a mám prístup k cenným informáciám, ktoré ich v živote sprevádzajú. Tento raz, píšem prvý krát a možno nie naposledy, nie len v zastúpení za iných ale píšem o tiež o sebe. Problémy ktoré sprevádzajú ľudí v staršom veku sa v súčasnosti dotýkajú aj mňa osobne. Kým doteraz som sa snažil čo najviac pochopiť a porozumieť problémom ľudí so špeciálnymi potrebami i keď sa ma priamo nedotýkali, teraz sa budem snažiť čo najviac odosobniť a pozerať sa na problémy staroby, pričom sa ma budú stále viac a viac osobne dotýkať.

Roky

Žijeme v čase a v priestore a preto je vek a miesto, kde žijeme dôležité nie len pre jednotlivcov ale tiež pre ľudí, spoločnosť, úrady, školy. Počet rokov v živote človeka je symbolom toho čo môže od života očakávať a čo môže prostredie v ktorom žije očakávať od neho. Na začiatku života má osobitný význam pre život človeka prvé sekundy, minúty, týždne, mesiace, rok. V období, keď si dieťa význam času ešte samo neuvedomuje je dĺžka jeho života spravidla v intenzívnej pozornosti sociálneho prostredia, zastúpených rodičmi, súrodencami, príbuzných, lekárov, psychológov v ktorom sa nachádza. Somatický a psychický vývin dieťaťa v primeranom, sociálne funkčnom prostredí, je dôvodom k intenzívnemu a radostnému prežívaniu každej osobnostnej zmeny. Význam veku v rannom štádiu života človeka nie je určovaný osobným uvedomelým prežívaním jednotlivca ale reflexiou, reakciami a správaním sociálneho prostredia. Keď sa v týchto istých súvislostiach preniesieme do staršieho veku je sociálna situácia staršieho človeka značne rozdielna. Jednou z úrovní sociálneho dozrievania človeka je stále sa zvyšujúce uvedomovanie súvislosti medzi životom a časom. V stredoeurópskom priestore si človek postupne stále viac uvedomuje význam času, pre svoj život. Miera času a jej stále sa zrýchľujúce plynutie, konečnosť času v živote človeka vo vyššom veku je stále intenzívnejšie prežívané. Naopak intenzita spoluúčasti prostredia na sociálnej situácii spojenej so starším vekom človeka sa znižuje. Starnutie v živote človeka môže byť príčinou znižovania intenzity záujmu, očakávania spoločnosti na udržiavanie podmienok pre kvalitný život.

Očakávanie

Sprevádzajúcim symptómom ľudského života je očakávanie. Sú to očakávania sociálneho prostredia na človeka a očakávania človeka na sociálne prostredie, ktoré ho obklopuje. Očakávanie je stav vedomia, v ktorom človek upriamujeme svoju pozornosť (čaká) - na veci a udalosti, ktoré ešte len majú prísť. Nádej je očakávaním zmien - zmysluplných a nových udalosti, ktoré dávajú životu zmysel. Beznádej je prejavom straty očakávania.

Na horizontálnej úrovni je dynamika očakávaní medzi jednotlivcom a prostredím, prostredím a jednotlivcom, prejavom fungujúcej spoločnosti. Podľa Eriksonovej (1982) sú očakávania človeka v kojeneckom období spojené s potrebou dôvery v rannom detstve s potrebou osamostatňovania (autonómie), v školskom veku s potrebou „zručnosti“ t. j. sociálneho ocenenia, v dospelosti s potrebou tvorivosti a v starobe s potrebou integrity. Problémom je, že očakávania prostredia smerom k jednotlivcom sú spojené s očakávaním a predpokladom podávania vysokého pracovného výkonu. Znížený výkon jednotlivca alebo jeho úplná strata mení očakávania spoločnosti. Strata očakávania jednotlivcov smerom k prostrediu v ktorom žijú je spojená frustráciou, ktorá môže viesť k strate zmyslu života, alebo k zmene spojenej s vyhľadávaním iného prostredia. Staroba je spojená so postupným znižovaním fyzických a duševných síl, ktoré znižujú pracovný výkon starších občanov. Starší človek, od ktorého sa už neočakáva výkon „na výkon orientovaného prostredia“ rýchlo stáva bremenom, záťažou spoločnosti a prepadáva zúfalstvu. Spoločnosť, kde jednotlivci v staršom veku už nič neočakávajú od prostredia a kde prostredie už nič neočakáva od jednotlivcov, je spoločnosť v kríze.

Starší ľudia problémová sociálna skupina?

Zo sociálneho hľadiska sú starší ľudia jediná sociálna skupina, ktorá má charakter opakujúceho sa „morského prílivu“. Tak ako vieme s istotou, na základe sily gravitácie predpokladať vlny mora v čase prílivu, tak vieme s istotou predpokladať príchod nových a nových prichádzajúcich a odchádzajúcich generácií ľudí, na základe špecifického biologického procesu - starnutia. Filozofia života, východiská prístupu k starším občanom a spôsob akým každá generačná vlna dospelých občanov rieši sociálnu situáciu starších občanov predurčuje, akým spôsobom bude o 20 – 30 rokov neskôr riešená ich vlastná sociálna situácia.

Vzájomnú spätosť generácii zdôrazňuje psychoanalytické, gerontotranscendentné prístupy ku biologickej konečnosti života, ktoré predpokladajú prijať starnutie a smrť ako nemenný rámec ľudského života.

Joan M. Eriksonová píše: „...musíme objavovať slobodu presahujúcu obmedzenia, ktoré nám vnucuje náš svet a hľadať naplnenie. Na počiatku sme to, čo sme dostali. Uprostred života, keď sme sa konečne naučili stáť na vlastných nohách, sa učíme, že sme povolani dávať druhým, aby sme zavřili svoj život, takže keď opúšťame tento svet, môžeme byť tým, čo sme dali. Smrť môže byť z tohto pohľadu náš posledný dar“ (Erikson, E. H.,: Životný cyklus rozšírený a dokončený, ISBN 80-7106-291-X, Praha, 1999, 120 s.). Sociálne a individuálne vyrovnávanie so starnutím a konečnosťou života vysvetľuje Frankl súvislosťami vo vzťahu k zmyslu života, keď píše: „...nie je to človek, ktorý by tu mohol klásť otázku, ale je to paradoxne život sám, ktorý sa človeka pýta. Potom ukazuje, že otázky, ktoré nám život kladie, môžeme zodpovedať iba tým, že preberáme za svoj život zodpovednosť“ (Frankl V. E.: Vule k zmyslu. ISBN 80-85139-63-2, Brno, 34 s.).

Tieto horizontálne, na humánnej úrovni formované odpovede na starnutie a smrť, ktoré prijímajú viditeľný a objektívne pozorovateľný rámec života ako východisko sú iste pozoruhodné. Súčasná geragogika, gerontopedagogika skúma otázky staršieho veku ľudí, prístupu a metód práce s osobami v staršom veku a môžeme oprávnene očakávať ich prínos, ktorého cieľom je zlepšovanie podmienok ľudí postproduktívnom, staršom, seniorskom veku.

A aké odpovede na starnutie a otázky týkajúce sa života a smrti má diakonia?

Život je dar, ktorý sme dostali od Darcu a starnutie a smrť nie je koncom ale len prahom, predelom na ceste k večnému životu, ktorý pre nás Boh pripravil. V tomto horizontálnom rozmere sa spolu podieľame našimi očakávaniami a spoluzodpovednosťou nie len na podmienkach života nasledujúcich generácii ľudí ale tiež spolurozhodujeme o konečnosti či večnosti nášho života. Duchovný pohľad na človeka nie je determinovaný jeho fyzickým výkonom ale vnútorným, navonok neviditeľným

svetom vzťahov k Bohu a ľuďom. Starobou sa tento vnútorný svet stáva stále bohatším. Starobe človeka je v Svätom Písme venovaná mimoriadna pozornosť. Smrť nie je nevyhnutnou, neodstrániteľnou realitou, s ktorou sa musí človek zmieriť a ktorá definitívne ukončuje dĺžku ľudského života ale smrť je len dočasným, viditeľným limitom, ktorý bude zmenený (pohltený) na víťazstvo (I. Kor. 15,54). Preto kresťania oproti beznádeji smrti kladú nádej vzkriesenia. V neviditeľnom duchovnom svete je biologické, telesné starnutie len vonkajšou stránkou vnútorného, duchovného intenzívneho a dynamického behu a prípravy k večnosti. Večnosti, ktorá nie je obmedzená časom a kde je náš očakávaný a milujúci Otec.

PhDr. Slavomír Krupa, PhD.

Vizitka autora článku:

Po ukončení vysokoškolského štúdia liečebnej pedagogiky na Filozofickej fakulte UK v Bratislave pôsobil Slavomír Krupa od roku 1974 v Ústave sociálnej starostlivosti v Bratislave.

V rokoch 1982-1992 bol riaditeľom Ústavu prof. K. Matulaya, následne od roku 1993 bol riaditeľom Ústavu sociálnej starostlivosti pre telesne postihnutú mládež na Mokrohájskej ul. v Bratislave. Od roku 1991 až doteraz je riaditeľom neziskovej organizácie Rada pre poradenstvo v sociálnej práci. Šesť rokov pôsobil ako poradca ministra práce sociálnych vecí na MPSVaR SR. Venuje sa bohatej pedagogickej činnosti ako odborný asistent na: Pedagogickej fakulte UK (PF UK) v Bratislave, PF UMB Banská Bystrica, na Vysokej škole zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave. Pôsobí tiež ako vedúci katedry sociálnej práce EF Karlovej univerzity v Prahe.

Členstvo v profesionálnych organizáciách: Ashoka Fellowship, Slovak Medical Associational.

Duchovné zamyslenie

Akú hodnotu má naša staroba?

Keď zomrie človek, ktorý nemal ani 60 rokov, spozorníme. Ak nedovršil ani 50, sme prekvapení. A keď nedosiahol ani 40 či 30, šokuje nás to. Už z toho badať, že túžba nezomrieť „predčasne“ – dožiť sa staroby, je v nás zakorenená. Áno, túžime doputovať do seniorského veku a žiť v ňom, hoci ne jeden súčasník sa staroby obáva. Veď seniorský vek charakterizuje nielen bohatstvo životnej múdrosti a skúseností, ale často aj únava, bremeno chorôb a slabosti. Stráca sa sila, zmysly – najmä zrak a sluch – nejudeného opúšťajú, vypadáva pamäť.

Marc Lacan napísal, že „hodnota staroby je rôzna podľa toho, či ja staroba považovaná za cestu k úpadku, alebo k večnému blahu.“ Čím je pribúdajúci vek pre nás? Dozrievaním pre večnosť, alebo cestou k úpadku? Vekom nádeje alebo beznádeje? Pán Boh túži, aby sa našimi stali prví z uvedených možností. Aj starý človek totiž môže byť krásny. V akom zmysle?

Krásny starý človek nie je ten, kto zostáva i v seniorskom veku telesne zachovaný, ale ten, kto duchovne zrie, kto prináša ovocie Svätého Ducha: lásku, radosť, pokoj, zhovievavosť, nežnosť, dobrotivosť, vernosť, krotkosť, zdržanlivosť (por. Galatským 5,22-23a). Nebolo by múdre báť sa staroby, (kto vie, či sa jej vôbec dožijeme?); bojme sa radšej zarmútiť Boha. Nemajme obavy pred vráskami na tvári, ale pred vráskami na duši, pred hriechom.

V Evanjeliu podľa Jána (12, 35–36) Pán Ježiš hovorí: ³⁵ *Ešte na krátky čas je svetlo medzi vami. Choďte, kým máte svetlo, aby vás neprikvačila tma; kto chodí v tme, nevie, kam ide.* ³⁶ *Kým máte svetlo, verte v svetlo, aby ste boli synovia svetla!* Svetlo má v tomto Kristovom výroku dvojaký význam. Je ním Ježiš sám, no aj spôsob života, ktorým sa usilujeme nezarmúcováť Pána Boha – bojíme sa sklamať Hospodina. Z Krista prijímajme svetlo pre život – aj v seniorskom veku. Takto, vierou v Pána Ježiša, smieme byť aj v starobe krásnymi ľuďmi.

Navzdory mnohým životným skúsenostiam nemajú ani tí najstarší skúsenosť s vlastnou smrťou. Nemôžeme presne vedieť, čo je smrť, avšak smieme vedieť KTO je život. Vedieť, že nie je až také dôležité ako zomrieme (náhle či po dlhšom utrpení) a kedy, v akom veku, zomrieme.

Podstatné je vedieť, kam smerujeme. Kto z Krista prijíma svetlo pre život, kto dôveruje Ježišovi, pre toho smie byť seniorský vek dozrievaním pre večnosť, nie cestou k úpadku, pre toho je staroba vekom nádeje, nie beznádeje.

Pánove slová: *Ešte na krátky čas je svetlo medzi vami* nás upozorňujú na dobu milosti, ktorá sa pre nás raz skončí, na to, že je dôležité čerpať svetlo z Krista, aby sme v ňom vedeli chodiť, keď do nášho života vtiahne tma staroby, choroby, nevládnosti, keď sa priblížia roky, o ktorých povieme: nemám v nich záľubu (por. Kazateľ 12, 1). Kajúci lotor na kríži (Lukáš 23, 40–43) je svedectvom, že začať dôverovať Ježišovi nie je neskoro ani v posledný deň života. Zle by sme však rozumeli, keby sme z toho vyvodili, že si pred Bohom môžeme dovoliť byť vypočítaví. Tomu, kto by chcel s Božou milosťou kalkulovať treba vedieť, že kto sa po väčšinu života o Hospodina nezaujímal, komu Pán a Božie veci boli ľahostajné, ten sa v seniorskom veku sotva stane vrúcnejším vo viere vrúcnejším a dychtivejším po Bohu. Spomínam si na jednu veriacu staronku, ktorej zdravotný stav sa za posledný pol rok pred jej skonom tak prudko zhoršil, že nepoznávala už ani svojich najbližších. Keby v čase, kým mala telesnú i duševnú silu nečerpala z Krista, keby, povedané slovami z Jána 12. kap., neverila v svetlo, kým mala svetlo, nechodila vo svetle, kým ju neprikvačila tma (choroby), v závere jej pozemskej púte by už na to nemala príležitosť. Preto z Krista prijímajme svetlo pre život. Ako? Tak, že budeme vďační za to, čo Ježiš pre nás podstúpil na kríži: bol opustený Bohom, aby nik z nás nemusel byť Bohom opustený – ani v starobe, ani pri zomieraní. Celkom prakticky: navzdory všetkému komplikovanému, čo prináša seniorský vek, si denne všimnime aspoň tri veci, za ktoré môžeme Bohu poďakovať. Pán Boh spravidla koná cez ľudí, nezabudnime mať pre nich dobré slovo. Staroba, hoci nezriedka spätá s chorobami, nie je to najhoršie. Najhoršie je pohrdáť Božou láskou, milosťou a trpezlivosťou. Najhoršie je zriecť sa viery v Krista. Kto sa jej nezrieka, ten môže i v seniorskom veku vyznávať s básnikom L. Fričovským: To najlepšie ešte len príde. Ten bude aj v starobe krásnym človekom, tomu bude svietiť Kristus i v hodine skonu.

Mgr. Martin Šefranko
farár v cirkevnom zbore Bratislava

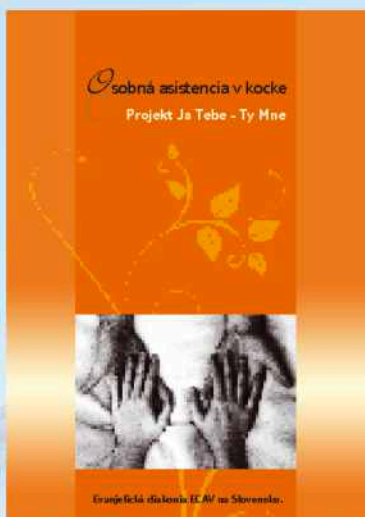
Projekt Ja Tebe - Ty mne

Zhodnotenie projektu

V priebehu niekoľkých mesiacov (marec - jún) v prvej polovici kalendárneho roka 2008 Evanjelickej diakonie zrealizovala projekt Ja Tebe - Ty Mne. Samotný názov vystihuje obsah, ktorým sa skupinka zaoberala a náplň, ktorej sa venovala. Išlo o projekt podpornej skupinky, ktorá bola vytvorená z radov vysokoškolákov, ktorí svoj voľný čas, energiu, trpezlivosť a zručnosti venujú práci osobného asistenta alebo ich zaujíma náplň tejto „nápomocnej profesie“.

Skupinku tvorilo 7 študentov vo vekovom rozhraní 19 - 23 rokov. Stretnutia vedené ako diskusné posedenia, výmena informácií či spoznávanie samého seba boli pestro skombinované, aby sa nestalo, že niektoré budú

úplne dĺhé či mimo. Úvodné zamerané informácie, nie pojmov osobnej a jej podrobné nie s legisla- a porovna- susednými Priestor o p i s spadajú- v ý k o n asistencie, ných životných úkonov charakterizovaných zákonom. V rámci „papierových“ povinností osobného asistenta a prijímateľa jeho pomoci sme hovorili o potrebnosti zmluvy medzi týmito dvoma stranami, o výške mzdy a kompenzáciách pre prijímateľa a rovnako aj asistenta, o právach a povinnostiach jednotlivcov. Zaoberali sme aj intímnejšími otázkami z oblasti pomoci, napr. ako si poradiť s inkontinenciou nevládneho, ako pristupovať k „postihnutému“ v takejto situácii, ako komunikovať s rodinou, ako si vytvoriť vzťah dôvery a porozumenia. Najviac praktické a pre účastníkov najzaujímavejšie boli témy, ako komunikovať so samotným prijímateľom osobnej asistencie, ako spájať rôzne delikátne situácie s klasickým denným harmonogramom, ako sa vyrovnávať so smrťou prijímateľa a do akej miery je najvhodnejšie stanoviť si hranice medzi osobným asistentom a prijímateľom, teda núdznym.

Nevyhli sme sa ani témam ako podávanie liekov, polohovanie, predchádzanie dekubitom (preležaninám) a ich prípadné ošetrovanie.

Aj napriek tomu, že osobný asistent by nemal suplovať prácu zdravotnej sestry či opatrovateľky, často sa práve oni dostávajú do situácií, kedy sa takýmto úkonom nevyhnú. Najbežnejšie situácie ako preloženie chorého z postele na invalidný vozík či naopak, si vyžadujú znalosti o stave tela človeka, o rozsahu a miere poškodenia pri danej chorobe či postihnutí. V prípade zlej manipulácie s prijímateľom môže práve osobný asistent zapríčiniť poškodenie zdravia nenávratného charakteru a v najkritickejšom prípade aj smrť samotného prijímateľa. Práve pre predchádzanie takýmto situáciám skupinka diskutovala aj o ich skúsenostiach, o praktických príkladoch z praxe, s ktorými sa stretli, o činnostiach, ktoré museli vykonávať, o chýbajúcich zručnostiach v tejto oblasti či o potrebe kurzov pre osobných asistentov.

Témy, ktoré nespádali pod kapitolu legislatívy, boli ukončené otázkami, otvorenými myšlienkami a návrhmi či nápismi pre skvalitnenie služieb osobných asistentov. Tieto podnety si účastníci nechceli nechať len pre seba, a tak boli viaceré poznatky zhrnuté do brožúry, ktorá sa stala malým sprievodcom osobnej asistencie. Jej obsahom sú informácie o samotnom projekte, ale prvú časť tvoria informácie o osobnej asistencii, o jej potrebe, význame osobnej asistencie, jej rozsahu a legislatívnych normách, ktoré ju upravujú.

Rovnako boli do tohto sprievodcu vložené aj fotky z projektu, ktoré približujú atmosféru stretnutí a aktivity účastníkov. Z nich možno spomenúť úvodnú a záverečnú sebareflexiu, ktorá ako sa ukázalo, mala vplyv na samotných študentov, teda účastníkov projektu. (niektoré z týchto hodnotení účastníkov si môžete prečítať za týmto textom). Témy a aktivity zanechali stopy v mysliach účastníkov a pozmenili ich pohľad na niektoré situácie týkajúce sa hlavne intímneho charakteru osobnej asistencie. Toto si možno všimnúť aj pri čítaní ich postrehov a zhodnotenia podpornej skupinky (pozn. priložené na konci). Či už nazveme túto projektovú publikáciu brožúrou, sprievodcom alebo akokoľvek inak, vždy možno konštatovať, že ide o praktické informácie, rady a návody k tomu, ako byť dobre informovaným osobným asistentom. Preto ju odporúčame do Vašej pozornosti.

Ďakujeme aj za podporu Komunitnej Nadácii Bratislava, ktorá náš projekt dotovala.

Bc. Daniela Majerčáková
koordinátor projektu

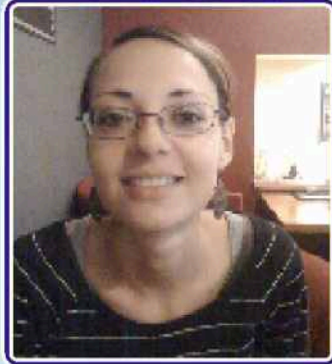
Ak vás zaujíma čokoľvek ohľadom osobnej asistencie, kontaktujte nás na mailovej adrese: majercakova@diakonia.sk a my vám zašleme hore uvedenú brožúrku len za cenu poštovného.

Hodnotenie zo strany účastníkov

Ja Tebe - Ty mne

Katka

Osobná asistenciu predstavuje službu poskytovanú ľuďom, ktorí nedokážu vykonávať určité úkony bez pomoci druhého človeka. Pre osobného asistenta to znamená stať sa rukami a nohami svojho užívateľa. Byť jeho spoločníkom a priateľom zároveň.

Prvýkrát v živote sa môže stať, že sa osobný asistent stretáva na vlastné oči s chorobou, ktorá mení dosiaľ mobilného človeka na človeka imobilného, odkázaného na celodennú starostlivosť. Skúsenosť asistenta s celodennou opaterou môže viesť k stresu a napätiu, ktoré sa odrážajú na jeho psychickom stave.

V minulom roku som sa mohla zúčastniť podpornej skupinky, ktorá dávala priestor ľuďom vykonávajúcim osobnú asistenciu, vyjadriť svoje pocity a skúsenosti z činnosti osobnej asistencie. Okrem teoretických zručností sme sa mohli zúčastniť aj tréningov, ktoré boli zamerané priamo na osobného asistenta a jeho vnímanie samého seba.

Cieľom podpornej skupinky nebolo len odovzdať čo najviac teoretických a praktických zručností pri pomoci núdznemu, ale v prvom rade zamerať sa na osobu osobného asistenta, ako prežíva svoju vlastnú vôľu v zmysle pomoci blížnemu.

Katka Janiková

Ondrej

Osobne si myslím, že tento projekt, mne ako začiatčovníkovi v oblasti pomoci ľuďom, dal veľa. Konkrétne od tých najzákladnejších poznatkov až po tie úplne najpodrobnejšie veci. Aspoň z môjho pohľadu. Bolo veľmi zaujímavé rozprávať sa s ľuďmi, ktorí už dlhšiu dobu pomáhajú tým, že robia osobnú asistenciu. Títo ľudia ma utvrdili v tom, že aj takýmto spôsobom sa dá ľuďom pomáhať a dá sa k nim prísť z tej ľudskej stránky.

Čo sa týka pripravenosti projektu, môj osobný postoj je taký, že vzhľadom na to, že všetci zúčastnení boli študenti, si myslím, že sme sa vedeli flexibilne dohodnúť na termíne nášho stretnutia. Vtom vidím veľký prínos. Aj keď sme z iných fakúlt, vedeli sme sa dohodnúť. Bolo to asi v tom, že nám záležalo, aby sme sa dozvedeli, čo najviac a možno iba doplnili určité informácie, ktoré sme ešte nemali. Chcem pochváliť koordinátorku projektu za pripravenosť a prístup, akým sa tento projekt snažila viesť. Vieme, nikto nie je dokonalý, ale osobne si myslím, že ona to zvládla brilantne. Touto cestou chcem poďakovať aj sponzorovi projektu za možnosť, ktorú nám svojim pričinením ponúkol.

Ondrej Šoltés

Roman

Som rád, že som mal možnosť zúčastniť sa na projekte Ja tebe, Ty mne. Pravdu povediac, nemal som veľké očakávania, no milo ma prekvapila otvorenosť ľudí i spolupráca s pozvanými odborníkmi v jednotlivých oblastiach. Mal som možnosť prijať nové informácie a verím, že ich využijem v praxi, ktorá je častokrát omnoho zložitejšia ako akákoľvek naučená teória. Preto som bol rád, že ľudia hovorili o najčastejších problémoch a možnostiach riešenia, ktoré sa pri praktickej činnosti s núdznými vyskytujú. Samozrejme uvítal by som i ďalšie takéto projekty, keďže práca s ľuďmi je vždy niečím novým, a preto neustále oboznamovanie sa s praktickými situáciami a ich riešením môže častokrát pomôcť vyriešiť daný problém rýchlejšie a efektívnejšie.

Roman Roskoš

Praxovali v SED

Počas letných prázdnin traja študenti Evanjelickej Bohosloveckej Fakulty z odboru Sociálna diakonia navštevovali zariadenia ED pod zámkou letnej praxe. Jedna študentka Katka Janíková bola v SED Trnava, kde svoj čas, láskavý prístup a ochotu pomôcť vniesla do vzťahu s obyvateľmi Domova

Ivan Sokol, Zuzana Vondrová

sociálnych služieb. Okrem prípravy a vedenia ranných stíšení nad Božím Slovom, Katka spríjemňovala obyvateľom domova voľný čas čítaním kníh, rôznymi ručnými prácami či inými aktivitami.

Sama hovorí o svojej praxi takto: Svojou letnou praxou som sa snažila pochopiť nazeranie starších ľudí na svoju vlastnú osobnosť, postoj k okolitému svetu a schopnosť komunikovať s týmto svetom. Diakonia ako služba bližným sa musí okrem uspokojovania základných potrieb (biologické, psychologické a sociálne potreby) postarať aj o tú najdôležitejšiu, a to spirituálnu. Chorý človek sa v priebehu svojej choroby zaoberá životne dôležitými otázkami a uvažuje o zmysle vlastného života, potrebuje vedieť, že jeho život má zmysel. Práca s každou jednou ľudskou osobou predstavuje nevysloviteľnú zodpovednosť nielen z hľadiska sociálnej etiky, ale predovšetkým z teologického pohľadu na človeka. V osobe diakona sa stretáva strach z nádejou, smútok s radosťou a bolesť s láskou v podobe Ježiša Krista.

Zuzana Vondrová a Ivan Sokola si svoju prax povinnú pre ukončenie bakalárskeho štúdia vykonali v SED Košeca. Tu spolu trávili čas nielen s obyvateľmi domova, ale aj s personálom. Pomáhali pri príprave jedál, ich servírovaní a pri bežných denných aktivitách. Spríjemnením boli pre obyvateľov pri ich dennom programe a obohatili tak chod domova.

Uzavrieť tieto riadky možno myšlienkou Ivana: Myslím si že nie len ja ale aj ostatní praktikanti alebo dobrovoľníci sú pravým „osviežením“ pre klientov, najmä pre tých ktorí sa nepohybujú, lebo ich život je jednotvárný a potrebujú vidieť niečo nové, spoznať novú tvár, nový hlas.

Bc. Daniela Majerčáková

Seminár pre bývalých dobrovoľníkov v programe Dobrovoľnícky sociálny rok v Nemecku

Keď v roku 1999 začala Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku spolupracovať s Diakonickým dielom Wuerttemberg na programe Dobrovoľnícky sociálny rok v Nemecku, netušili sme, ako sa bude program vyvíjať.

Po deviatich rokoch nás zaujímalo čo bolo dobré, ako ho vnímajú bývalí dobrovoľníci, čo by zmenili.

Dobrovoľnícky sociálny rok vznikol s túžbou umožniť mladým ľuďom zo Slovenska pracovať v sociálnych zariadeniach. V Nemecku tento program funguje od roku 1957, kedy vznikol iniciatívou evanjelickeho a katolíckeho biskupa. Ich práním bolo, aby mladí ľudia darovali jeden rok života práci ľuďom, ktorí sú starí, chorí či s postihnutím. Výzva mala odozvu, o čom svedčí fakt, že o program je stále záujem. Počas našej práce sme zo Slovenska sprostredkovali ročný pobyt v sociálnych zariadeniach v Nemecku viac ako 70 mladým ľuďom. S mnohými sme boli v kontakte a spolu-

pracovali sme na projektoch. O niektorých sme už nemali informácie. Rozhodli sme sa usporiadať seminár pre bývalých dobrovoľníkov. Čakalo nás veľa práce - chceli sme pozvať všetkých, ale narazili sme na technické problémy - staré telefónne čísla, poštové adresy... Spojili sme sa skoro so všetkými. Viac ako polovica žije a pracuje v zahraničí. Pozvanie prijalo 13 dobrovoľníkov. V termíne 14. - 15. 6. 2008 sme sa stretli v zariadení Agapé vo Svätom Jure. Zúčastnila sa aj pani Gerda Leitmann z Nemecka, ktorá dobrovoľníkov sprevádzala počas pobytu v Nemecku.

Stretnutie bolo plné spomienok, smiechu a slz dojatia. Prítomní sa zhodli, že ich pobyt obohatil, sprostredkoval im nové skúsenosti, pohľad na svet, na Božiu lásku. Mladí ľudia rozprávali o tom, ako vidia svoj život v budúcnosti, aké majú plány, očakávania. Jedna z tém bola aj ako sa chcú zapojiť do práce ED ECAV na Slovensku. Túžba bola veľká, preto sa tešíme na ďalšie projekty. Na záver sme sa zúčastnili služieb Božích v Svätom Jure.

Je veľkým požehnaním aj pre ED, že sa našlo toľko ochotných ľudí venovať rok života práci v sociálnej oblasti. Veríme, že získané skúsenosti využijú vo svojich zboroch v aktívnej službe na Pánovej vinici.

Mgr. Dana Marková

Dajme šancu vyrásť deťom v Keni

Chudoba detí v Afrike nie je ničím novým, oslovuje však mnohých. Ako sme už v predošlých číslach tohto časopisu informovali, Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku z vyzbieraných prostriedkov v tomto roku intenzívne podporuje činnosť detského domova a školy v Keni. Pri tejto aktivite ED úzko spolupracuje s Nadáciou Integra. Príbeh detského domova Children's Garden (Detská záhrada) v Keni je príbehom manželov, ktorých súcit s chudobnými deťmi z ulice sa stal inšpiráciou pre mnohých ľudí po celom svete.

Mosesov príbeh

Detský domov Children's Garden v slume Kawangware v Nairobi vznikol z iniciatívy Mosesa Ndungu a jeho manželky Silvie. Pán Moses, ktorý sám vyrástol v ťažkých podmienkach, založil v roku 2001 školu pre deti zo slumov. Začal s desiatimi deťmi pod stromami, bez budovy.

Dnes tam stojí škola, ktorá poskytuje kvalitné vzdelanie pre vyše 200 sirôt a detí zo slumov v Nairobi. Moses si od začiatku uvedomoval, že bez vzdelania deti v Keni nemajú budúcnosť. Mnohé deti prišli o rodičov alebo sa o nich rodičia jednoducho nemôžu postarať. Viaceré z nich vychovala ulica. Väčšina dievčat bola pred príchodom do domova sexuálne zneužívané. Moses chcel týmto deťom okrem vzdelania poskytnúť rodinné zázemie a to, čo im vlastní rodičia neboli schopní dať: bezpečný domov, stravu a rodičovskú lásku. Preto sa v roku 2005 rozhodol založiť detský domov. Dnes v ňom žije 150 detí vo veku 3 až 19 rokov. Detský domov úzko spolupracuje s keňskou políciou a sociálnymi pracovníkmi. Detská záhrada je pre deti útočiskom, kde ich ochráni pred týraním či tvrdým životom na ulici.

Súčasná situácia

Povolebné konflikty v Keni na sklonku roka 2007 spôsobili prudký nárast cien potravín. Strava v detskom domove nikdy nebola honosná, no financie stačili aspoň na základné potraviny. Ako povedal, Allan Bussard z Nadácie Integra, hlavnú zložku potravín tvorí kukuričná kaša (ugali) a kel. V súčasnosti si nemôžu dovoliť ani ryžu či ovocie. Práním Mosesa je, aby si detský domov vedel sám zabezpečiť potraviny. Udržateľným riešením je kúpa pozemku o veľkosti 20 árov, kde by mohli pestovať zeleninu a chovať domáce zvieratá.

Ďalšou výzvou je pitná voda, ktorú doteraz kupovali z mestského vodovodu. V dôsledku sucha im bola dodávka vody pozastavená. Vlastná studňa by zabezpečila zdroj pitnej vody a zabránila šíreniu infekčných ochorení, s ktorými v súčasnosti zápasia mnohé deti.

Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku v spolupráci s Nadáciou Integra zbierajú pre tieto potreby detí z najbiednejších oblastí sveta finančné prostriedky. **Cieľom zbierky je: zakúpenie pozemku, na ktorom bude možné zabezpečiť deťom kvalitnú stravu, pitnú vodu a rozšíriť ubytovaciu kapacitu detského domova.**

Číslo verejnej zbierky: 262 547 5865/1100

Variabilný symbol: 111

Špecifický symbol: šanca vyrásť

CHILDREN'S GARDEN KENYA

Dajme im šancu vyrásť

a získaj pevnú pôdu pod nohami

Príbeh: Každý deň sa v Keni zdieľajú deti z ulice s deťmi z detského domova Children's Garden. Každý deň sa učia, hrajú a žijú v bezpečí. Každý deň sa učia, hrajú a žijú v bezpečí. Každý deň sa učia, hrajú a žijú v bezpečí.

Dáku Jeme

Na vyzbierané prostriedky môžete prispieť na číslo: **2625475865/1100**

O tábore

— alebo úryvok z táborového denníka

Je pondelok ráno a po tábore sa rozlieha ticho. Je utorok ráno v chatke počuť čosi zvláštne... „chrrr, chrrr“. Medved? Nie, veď Záruby sú v Malých Karpatoch. Predsa to sú deti! Včera sa do mojej chatky usídlilo päť votrelcov, ale boli to len akože votrelci, pretože v skutočnosti to boli umelci, najšikovnejší chalani na svete, pretekári, vyjedači, vyjednávači a čo ja viem čo všetko ešte, proste chlapčiská aké majú byť. Podobne to bolo ešte v ďalších chatkách, no tam už by sa našli aj nejaké tie dievčatá – naše princezné (a občas ježibaby :-). V našej malokarpatskej doline v chatkách rekreačného strediska Záruby nás bolo spolu celých dvadsaťpäť.

Tábor pre deti z profesionálnych rodín strediska Evanjelickej diakonie Banská Bystrica – Domova detí, sa nám opäť rozbehol – Pán Boh nám daroval tento spoločný čas a my sme ho aj chceli naplno využiť. Volali sme sa „Hľadači vzácnych kameňov“ a celý čas sme hľadali a zbierali drahokamy. Z celého tábora vznikli dve „hľadačské“ skupiny – Boží bojovníci a Božie ovocie a pri niektorých hrách vznikla aj skupina „veľkých dievčat“. Naši hľadači si zmerali svoje sily, bystrili svoj um, prekonávali prekážky a často aj samých seba, snažili sa o spoluprácu... To prekonávanie seba bolo obzvlášť viditeľné pri túre na Smolenický zámok, kedy neboli rekordy len v prejdených kilometroch, ale aj v počte nájdených kliešťov. Ešteže nás pani zdravotníčka Evka od týchto malých parazitov vyslobodila skôr, ako by nám vycicali všetku krv :-).

A čo bolo nakoniec tým drahokamom? Zvesť, že poklad nemáme hľadať v zlatých údoliach – teda v reči dnešnej doby - v majetkoch, skvelých autách, či peniazoch, ale v ľuďoch, ktorí sú okolo nás. Objavili sme ešte päť vzácnych kameňov dôležitých pre náš život a pre vieru v nášho trojjediného Boha, v príbehoch o Jeremiášovi, ktorý plnil Božiu vôľu a vystaval zrúcané hradby Jeruzalema.

Olympiády, výpravy do neznámych častí lesa, zberanie dreva na oheň s nádejou, že sa ho podarí zapáliť aj bez prítomnosti mužskej ruky, skúška odvahy v nočnej hre, spoločné spievanie, stretanie sa pri príbehoch, spoločné modlitby a stíšenia... Je veľa, veľa zážitkov - teraz už veselých spomienok, no všetko sa sem nezmestí a niektoré sa ani slovami opísať nedajú.

Chcem sa poďakovať Vám, ktorí ste sa nechali použiť pre tento náš tábor – modlitebníkom, prispievateľom, dobrovoľníkom a ľuďom z Diakonie. Osobitne chcem poďakovať besiedkárom z Lubiny, ktorí svojou prácou zarobili peniažky a potom za ne kúpili vecné odmeny

pre každého jedného táborníka. Radosť z tábora od nás vedúcich aj od detí a slová vďaky od rodičov by sa dali rozdávať, verím že aspoň kúsok som posunula aj vám... Pošlite ju ďalej a verím, že sa vráti zase o rok.

S pozdravom Vaša Slniečnica

Zúčastnili sme sa...

Evanjelickej diakonie na konferencii EASPD

V dňoch 15.-17. septembra 2008 prebiehala konferencia Európskej asociácie poskytovateľov služieb ľuďom s postihnutím (EASPD) vo Viedni.

Na konferencii, ktorej hlavnou témou bol **Európsky certifikát kvality (ECC)** sa zúčastnili viacerí z Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku.

Generálny tajomník EASPD odprezentoval ECC úvodom konferencie. Expert výskumného tímu EQF (European Qualification Framework) vyzdvihol podstatu formálneho a neformálneho vzdelávania v oblasti poskytovania sociálnych služieb.

V priebehu poobedňajších hodín nasledovali 3 workshopové témy úzko naviazané na ECC: ako je možné ECC získať pre sociálnych pracovníkov (pre poskytovateľov služieb), ako možno implementovať ECC do curricula vzdelávacích procesov (tréningové a vzdelávacie organizácie), prezentácie skúseností s ECC (pre soc. pracovníkov).

Evanjelickej diakonie je jednou z pozorovateľských organizácií, ktorá zatiaľ nie je priamo zapojená do procesu vytvárania a formovania ECC na Slovensku. O priebehu uplatňovania ECC a jeho metód v rámci EÚ budeme priebežne informovať na našej stránke, kde nájdete aj podrobnejšie informácie k tejto téme. Alebo na www.eccertificate.eu (len v angličtine).

Bc. Daniela Majerčáková

Na konferencii v Prahe

V Prahe 19. - 21. septembra 2008 sa konala konferencia, ktorú pripravil Slovenský evanjelický a. v. cirkevný zbor v Prahe. Jej organizátorom bol Dušan Tillinger, farár Slovenského evanjelického a. v. cirkevného zboru v Prahe. Ústredná téma konferencie bola:

Vplyv evanjelického náboženstva na udržanie národnej identity Slovákov žijúcich v zahraničí a jeho vízia do budúcnosti.

Zorganizovanie takejto konferencie malo viacero významných cieľov: Stretnutie duchovných i neordinovaných zo slovenských zborov v zahraničí, zmapovanie vstavalectva Slovákov do zahraničia v kontinuite so zakladaním ev. cirkevných zborov, možnosť lepšie sa spoznať, vymeniť si skúsenosti a zjednotiť postoje ku ďalšiemu pokračovaniu spolupráce.

Okrem zástupcov jednotlivých evanjelických cirkevných zborov, seniorátov a synod sa konferencie zúčastnili aj zástupcovia vlády SR a mnohých štátnych, kultúrnych a spoločenských organizácií.

Medzi pozvanými bola aj Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku. Jej riaditeľ Ján Huba sa aktívne zapojil do jednania konferencie prednáškou, v ktorej sa dotkol významu diakonie pre posilnenie národných spoločenských, praktická pomoc Evanjelickej diakonie Slovákom na Dolnej zemi a vízia jej ďalšieho rozvoja.

Súčasťou konferencie bolo pozvanie od Slovenského zboru ECAV v ČR v Dome národnostných menšín. V príjemnom prostredí nás hostitelia informovali o činnosti jednotlivých slovenských spolkov v Prahe.

Konferencia vyvrcholila slávnostnými bohoslužbami v kostole slovenského evanjelického a. v. cirkevného zboru sv. Michala v Jirchářích.

Viacerí prítomní získali počas konferencie nový pohľad na život a problémy Slovákov v zahraničí. Skúsenosti a poznatky získané na konferencii sa prítomní rozhodli premietnuť do ďalšej činnosti a sformulovali ich do Výzvy z konferencie.

PhDr. Jana Gasperová

V Trnave

...“ Toto je deň, ktorý učinil Pán. Spievajme a radujme sa v ňom...”

Týmito slovami z Písma by sa dalo charakterizovať nedeľné, sviatočné dopoludnie, ktoré sme prežili v zariadení Domova dôchodcov a sociálnych služieb Strediska evanjelickej diakonie (SED) Trnava. Nádherné slnečné jesenné počasie a bratsko-sesterské zhromaždenie členov domáceho cirkevného zboru, obyvateľov zariadenia, ich rodinných príslušníkov a pozvaných hostí vytváralo rámec bohoslužieb, ktorých súčasťou bolo oficiálne uvedenie Ruženy Srdošovej do funkcie riaditeľky tohto zariadenia.

Menovanie sestry Srdošovej za riaditeľku zariadenia vykonal riaditeľ Evanjelickej diakonie Ing. Ján Huba, ktorý zdôraznil význam zjednotenia úsilia cirkvi a diakonickej organizácie pri službe ľuďom. Brat farár Mgr. Rastislav Hargaš vo svojej homílii vysoko hodnotil službu človeka – kresťana, ktorý nasleduje vo svojom živote Ježiša Krista a je schopný a ochotný nezištne podať pomocnú ruku tým, ktorí to potrebujú.

„Ak chceš byť so mnou, vezmi svoj kríž a nasleduj ma...“, to sú Kristove slová, aktuálne i pre dnešok. Bol to skutočne hodnotný a pre srdce človeka bohatý deň.

Sestra riaditeľka sa dojímavým sľubom zaviazala pred zúčastnenými i pred Bohom, že bude oddaná svojmu poslaniu. Nakoniec – tí, ktorí ju poznáme, vieme, že to tak je.

Že je schopná a ochotná úprimne a nezištne sa rozdávať...

Štedrá recepcia zavřila tento slávnostný deň. Hostia sa cítili výborne, neformálne rozhovory a stretnutia boli veľmi príjemné.

Odchádzali sme zo SED Trnava posilnení Božím slovom, ale tiež s presvedčením, že Domov dôchodcov a sociálnych služieb, jeho riaditeľka a celý personál, ako aj všetci jeho obyvatelia sú v dobrých rukách. Že jeseň života našich seniorov môže byť pekná a dôstojná.

V Trnave tomu tak určite je...

Mgr. Jozef Šustek

Nový sociálno-zdravotnícky komplex v Banskej Bystrici Hospic a liečebňa dlhodobochorých v Ľubietovej

Zrýchlený a zinternetizovaný svet, ktorý vyvolala globálnosť nás čoraz viac pohlcuje. Aj preto súčasnosť predostiera veľa otázok, či sa dokážeme zastaviť a venovať sa radostiam, milým starostiam, blízkym a rodine. Sme tak zahltení každodenným vírom udalostí a práce, že nás nezaskočí ani prechladnutie hrdla. To, čo nás vie vytrhnúť z večného kolobehu, je vážnejšia choroba, alebo úraz blízkej osoby. Nič nepredvídateľné, no aj tak nečakané. Každý sa v takej situácii ocitne. Dušan Valko sa stretáva s prekvapenými ľuďmi denne. Je majiteľom novootvoreného Hospicu v Ľubietovej pri Banskej Bystrici.

Prekvapenia bývajú pekné, ale aj smutné. Vždy je s nimi spojené napätie. S akými sa stretávate vy?

Žiaľ, zväčša so smutnými. Chodia k nám vystresovaní ľudia, ktorí zostali nemilo prekvapení zo situácie, v ktorej sa ocitli. Ide o ich príbuzných, rodičov, matky, oteckov, babky... Akoby nikto z nás nepredpokladal, že raz bude starý, že bude nemohúcny. A predsa to raz príde. Ilustračným príkladom sú práve naši starí rodičia. Raz príde sek – nepostavia sa na vlastné nohy, zabudnú spláchnuť WC a odídu z domu akoby na prechádzku, trvajúcu niekoľko dní. Aj človek je len človek. Nežije večne a opotrebuje sa. No mávam aj pekné prekvapenia. Napríklad narodenie mojej dcéry, ktorá je zdravá a krásna alebo skutočnosť, že sa mi podarilo prejsť dlhú cestu k otvoreniu zdravotníckeho a sociálneho komplexu.

Práve ten nás zaujíma. Koncom októbra ste totiž slávnostne otvorili Hospic. Prečo práve Hospic?

Na Slovensku začína vznikať čoraz viac hospicov. Mňa, ako asi väčšinu, ktorí takéto zariadenie vytvorili, priviedla k podobnej myšlienke osobná skúsenosť. Moja matka má o 17 a 15 rokov starších bratov, ktorí sa nikdy neoženili a nikoho, okrem svojej sestry a jej detí, nemajú. Preto ako najstarší synovec, ktorému dali v detstve všetko, som sa rozhodol, že pre ich pokojnú a dôstojnú starobu zabezpečím starostlivosť na úrovni. Bývajú v starom rodičovskom dome, doteraz si sami kúrili, varili, až prišla u jedného z nich mozgová príhoda. A všetko sa to začalo. Najprv nemocnica, potom pobyt na geriatrickej, doliečováku, až prišla rehabilitácia. Dnes s plienočkami a veľmi opatrne užíva rodného domova a prostredia. Otázkou je, dokedy. Druhý, každým dňom viac a viac zabúda. Je zbrklý, nervózny z prirodzeného denného stresu, nič sa mu nechce, vidí vo všetkom stres. Je nerozhodný pri nákupe, nevie, čo si má obliecť, vyvedie ho z miery aj návšteva pošťárky.

Môj predpoklad teda je, že o nejaký čas, majú kde skloniť hlavu tak, aby sa o nič nestarali, ničoho sa nebáli, mali 5-krát denne dobrú stravu a v pokoji si vychutnávali jeseň svojho života.

Čo si pod 24-hodinovou opaterou môžeme predstaviť?

V prvom rade v DSS je to opatrovateľ a sociálny pracovník, ktorý našim klientom v produktívnom dennom čase pripravuje program. Od kreslenia, cez spev, kvízy, vymalovávanie obrázkov, videoprodukcii až po koncerty priamo v zariadení, alebo mimo neho. Najmä sú to však zdravotné sestry, ošetrovatelky pri lôžku, evanjelická pani farárka z Ľubietovej, katolícky farár z Medzibrodu. V zdravotníckom Hospicu a LDCH sú to samozrejme najmä psychológ, doktori a zdravotníci. Dôležitá je aj rehabilitácia, cvičenie jemnej motoriky, chôdze, či mysle. Neodmysliteľnou súčasťou sú pomôcky ako polohovateľné postele, elektricky polohovateľné postele, kardiokresklá, kúpacie postele, vozíky, zdviháky, požiarnický systém EPS, LCD televízory na každej izbe, privolávací nemocnično-akustický systém, atď.

Kto vám pomohol pri realizácii tejto myšlienky, či už finančne alebo morálne?

Finančne a materiálne nikto. Všetko sme ako občianske združenie financovali sami. Morálne to bola rodina, priatelia, riaditeľ Evanjelickej diakonie ECAV Ing. Ján Huba, Ing. Ján Gasper. Napokon, od Evanjelickej diakonie sme odkúpili aj budovu, ktorú sme predtým zrekonštruovali. Ale pomohli nám aj ľudia, ktorí nám prišli, a to dobrou radou a technicko-organizačnými možnosťami. Spomeniem aspoň starostu obce Ľubietová pána Zajaca, či Banskobystrický samosprávny kraj.

V krátkej budúcnosti sa budeme uchádzať o finančnú podporu zo strany odboru sociálnych vecí a zdravotníctva BBSK, ale aj o rôzne granty, či prostriedky z EÚ. V prvom rade sme chceli dokázať, že vieme, že sme tu a prosím, akceptujte nás a podporte nás. V konečnom dôsledku chceme poprosiť o podporu bežných ľudí, ktorí môžu prispieť 2 percentami zo svojich daní. Nájdú nás na internete pod www.hospiclubietova.sk.

Áké máte ďalšie plány a predstavy a čo by ste chceli, aby sa v danej oblasti na Slovensku zmenilo alebo zlepšilo?

V prvom pláne chceme ešte dokonalejšie dobudovať materiálno-technické vybavenie Hospicu špecializovanými prístrojmi, ako sú resuscitačné sety, ďalšie odsávačky, ďalšie antidekubitné matrace, zdviháky, kúpeľné postele, EKG či ďalšie kyslíkové prístroje. To sú neuveriteľné finančné položky. Predpokladám, že na Slovensku by sa mala prehodnotiť oblasť platieb zdravotných poisťovní, lebo dôchodky sa valorizovali,

zvýšili sa odvodové zataženia, no financovanie zo strany poisťovní stagnuje alebo klesá. Zvýšili sa taktiež mzdy zdravotníckym pracovníkom, no podpora hospicov prostredníctvom klienta je naproti tomu zanedbateľná. Je veľký nedostatok zdravotných sestier, lebo ich nevieme zaplatiť. Jednoducho niet z čoho. Radšej cestujú za prácou do susedného Rakúska. Klienti to ako samoplacovia v žiadnom prípade nezvládnu. Tu vidím veľký priestor na zlepšovanie a podporu zo strany štátu. Naším poslaním je pomáhať a verím, že spolu to skôr dokážeme.

PhDr. Jana Gasperová

Slávnostné prestrihnutie pásky v Hospici v Ľubietovej

(sprava) riaditeľ Evanjelickej diakonie EC AV na Slovensku a majiteľ Hospicu Dušan Valko

Ústredie ekumenickej pastoračnej služby v OS SR a OZ SR SR

Dňa 20. októbra 2008 sa v evanjelickom Malom kostole na Panenskej ulici v Bratislave konali z príležitosti menovania nového generálneho duchovného plk. Ing. Mgr. Jaroslava Balockého slávnostné služby Božie. Uvedenie do funkcie vykonal generálny biskup ECAV na Slovensku Mgr. Miloš Klátik, PhD.

Spomedzi hostí sa novému duchovnému prihovoril minister obrany Ing. Jaroslav Baška. Evanjelickej diakonii ECAV na Slovensku na tomto podujatí zastupoval Ing. Ján Gasper (zástupca riaditeľa ED ECAV).

Ing. Ján Gasper

Fórum poskytovateľov sociálnych služieb ľuďom so zdravotným postihnutím

V dňoch 2. - 3. októbra 2008 sa v Bratislave v Hoteli Echo uskutočnilo „Service Provider Forum“ organizované organizáciou EASPD v spolupráci s nadáciou SOCIA.

Hlavná téma prvého dňa bola otázka Ako ďaleko sme k európskym štandardom. Preto prvou témou bolo predstavenie kľúčových dokumentov EÚ pre sektor služieb. Po úvodných informáciách dostali priestor poskytovatelia sociálnych služieb na Slovensku. Rozmanitosť zúčastnených bola široká. Odznali príspevky o príkladoch dobrej praxe, o poskytovaní sociálnych

a taktiež aj rezidenčných služieb pre ľudí s mentálnym postihnutím. V diskusii bola otvorená téma o tlmočníkoch pre ľudí so sluchovým postihnutím. Do pozornosti bola uvedená tabuľka s rozpisom pozícií prijímateľa sociálnych služieb vo vzťahu ku exklúzii, integrácii či inklúzii jednotlivcov a skupín. Nechýbala ani stále aktuálna téma „spolupráca alebo súťaž medzi verejnými a neverejnými poskytovateľmi?“. V rámci tejto témy odznali aj požiadavky na zjednotenie štandardov kvality na Slovensku a rovnako aj kvalitného akreditovaného systému vzdelávania. Záverom dňa bola debata o rozpoč-

toch a fundraisingu poskytovateľov sociálnych služieb.

Druhý deň boli odprezentované príspevky k téme Spolupráca k vyššej kvalite služieb. Ako hlavná myšlienka odznal Stakeholderský prístup, ktorý v sebe zahŕňa komunikáciu medzi poskytovateľmi, prijímateľmi a nadriadenými orgánmi navzájom. Ide teda o vytvorenie komunikačnej siete, ktorá je predpokladom k vyššej kvalite poskytovaných služieb. Konferencia bola uzatvorená myšlienkou Networking (zlučovanie/sieťovanie), ktorý možno nazvať umením manažovania paradoxov. Spojenie týchto tém prinieslo otvorené diskusie a rozhľad v danej oblasti s výhliadkou networkingu medzi organizáciami na Slovensku aj v EÚ.

Posledným bodom programu bol presun na Radničkine trhy do Starého mesta.

*Bc. Daniela Majerčáková
PhDr. Jana Gasperová*

Rozhodnite sa komu venujete 2 percentá

Pojem „Dve percentá“ sa postupne udomácnil od roku 2002 (vtedy ešte 1%), kedy bol tento inštitút finančnej pomoci na Slovensku zavedený. Umožňuje každému z nás rozhodnúť o časti z odvedených daní, na podporu činnosti ktorej organizácie ich venujeme.

Evanjelickej diakonii (ED) sa každoročne na Vás obracia so žiadosťou venovať 2 percentá na podporu diakonickej práce v našej evanjelickej a. v. cirkvi. Dovolíme si povedať, že takto prostredníctvom nás pomáhate následne sebe, svojim blízkym, blízkym a svojmu okoliu.

Na radosť všetkých, ktorí v Evanjelickej diakonii pracujeme i ľudí, ktorým podávame „pomocnú ruku“ v ich ťažkých životných situáciách, sa naša činnosť úspešne rozrastá.

V súčasnosti tvorí Evanjelickej diakoniu sieť pozostávajúca z Ústredia a 18 Stredísk evanjelickej diakonie (SED). Sociálne a diakonické služby už poskytuje 14 SED.

Do činnosti Ústredia patria aj celoslovenské a medzinárodné projekty a programy. V ostatných rokoch sme sa snažili vyzdvihnúť a následne smerovať Vaše podporu v podobe 2 percent do Stredísk evanjelickej diakonie, teda do prostredia, kde pre Vás a Vašich najbližších najhmataiteľnejšie poskytujeme praktické služby a pomoc v duchu evanjelia.

Pre rok 2009 sme sa rozhodli upriamiť Vašu pozornosť na prácu, projekty a programy, ktoré presahujú rámec diakonických stredísk. Ústredie Evanjelickej diakonie ich realizuje tak na Slovensku, ako aj v zahraničí. Preto by sme Vás v nastávajúcom roku 2009 chceli požiadať o podporu tejto práce, ktorá okrem samotnej pomoci ľuďom v núdzi prináša aj dobré meno našej cirkvi a diakonii, medzi početnú laickú, ale aj odbornú verejnosť.

O našich plánoch, realizovaných projektoch a dosiahnutých výsledkoch Vás budeme priebežne informovať prostredníctvom nášho webu, časopisu Diakonia.sk, ako aj ďalších médií.

Budeme Vám povďační, ak pred definitívnym rozhodnutím komu poskytnúť pomoc z 2 percent, nezabudnete navštíviť aj našu stránku www.diakonia.sk.

Objaviť diakoniu v dejinách

Bratia farári - sestry farárky - učiteľia náboženstva veríme, že všetci máte informácie o projekte Evanjelickej DIAKONIE ECAV „DIAKONIA v evanjelických školách“.

Jeho cieľom bolo priblížiť mladým ľuďom diakoniu - praktický život viery v službe.

Práca pozostáva z 34 lekcí a príloh. Spolu má 194 strán textu (okrem príloh). Každá lekcia je dôkladne a prehľadne vypracovaná. Prvé 4 lekcie naznačujú teologické východiská a dôvody sociálnej práce a služby cirkvi. Vlastný historický prehľad až po zhrnutie diakonie v dejinách obsahujú lekcie 5 až 32. Posledné 2 majú pôsobivý duchovno-reflexívny ráz. Jednotlivé tematické lekcie sú po formálnej stránke takmer analogicky štruktúrované čo prispieva k dobrej orientácii. Obsahujú: zlatý text, hlavné myšlienky, stručné, výstižné výklady a aplikácie, početné obrázky, tabuľky, záverečné otázky na zopakovanie, modlitby.

Práca je písaná odborne a pritom pútavo, poučným spôsobom, má teda nielen kvalitný informačný, ale aj didaktický charakter. Na základe toho práca jednoznačne spĺňa kritéria metodologickej pomôcky pre učiteľov náboženstva (doc. ThDr. Peter Gažík, recenzent).

Publikácia je všestranne použiteľná v cirkevných zboroch (detské služby Božie, konfirmačná výučba, mládež, biblické hodiny dospelých a iné).

Nadväzuje na biblické lekcie v I. dieli Metodologickej príručky. Lekcie chronologicky predstavujú osobnosti a spoločnosti, ktoré sa cez dejiny cirkvi pričínili k zviditeľneniu praktickej stránky služby Pána Ježiša Krista, ktorou prejavoval starostlivosť o človeka v núdzi.

Zuzana Kolárovská

Publikácia je vhodným darčekom pod vianočný stromček. Môžete si ju objednať za cenu 350,- Sk/11,62 EUR. Mailom na adrese: diakonia@diakonia.sk, na telefónnom čísle: 02/ 5441 7498, poštou na adrese: Evanjelickej diakonie, P. O. BOX 82, 814 99 Bratislava.

Vydavateľstvo TRANOSCIOUS

ponúka

**Kniha z Transoscia
môže byť darčekom
aj pod vašim
vianočným stromčekom**

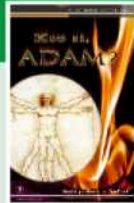
Kolektív autorov: OTVORENÉ CESTY
Zostavovateľka: Slavomíra Očenášová-Štrbová

Antológia poézie evanjelických básnikov je výberom básní z desiatich ročníkov Radvanského veršobrania. Výber obsahuje krehké, no zrelé plody imaginácie známych i menej známych autorov. Nechýbajú verše majstra M. Rúfusa, L. Fričovského či M. Krausa, ale nájdeme tu aj mladých, nádejných autorov. Z ilustrátorov treba spomenúť najmä I. Rumanského.

285 Sk (9,46 €)

Siegfried Kettling: KTO SI ADAM?
– Boží príbeh s ľuďmi

Zrozumiteľne, pútavo a kvalifikovane písaná „teológia pre neteológov“. V kapitolách: Človek – Boží tvor, Človek – Boží rebel, Muž na kríži, Skutočne vstal z mŕtvych, Budúcnosť – čo nastane alebo čo príde?, ktoré tvoria postupnosť od stvorenia sveta až k jeho novému sformovaniu, autor predstavuje biblické dejiny spásy.

159 Sk (5,28 €)

MOJA PRVÁ KUFRÍKOVÁ BIBLIA

40 najobľúbenejších nádherné ilustrovaných biblických príbehov pre deti od 3 do 7 rokov. Viazané, 80 strán, farebné ilustrácie, kufríková úprava

220 Sk (7,30 €)

PUZZLOVÁ BIBLIA – Božie nádherné stvorenie

Puzzle s obľúbenými biblickými príbehmi pre deti od 3 do 8 rokov. Viazané, farebné ilustrácie – 6 skladačiek – puzzlí 22 x 27,5 cm

235 Sk (7,80 €)

**NÁSTENNÝ KALENDÁR
S BIBLICKÝMI OBRÁZKAMI**

Ako ilustrácie sú v kalendári použité tzv. „výpovedné obrázky“ maľované na skle, ktoré maľovali v minulosti anonymní autori. Boli vzácnym doplnkom mnohých evanjelických domácností. V niektorých najmä dedinských domácnostiach sa tieto obrázky s biblickými citátmi písanými švabachom v biblickej češtine zachovali podnes. Mnohým pripomenú detstvo, mladosť či návštevy u starých rodičov. Kalendár z Transoscia vám umožní vrátiť sa v spomienkach do minulosti a obohatiť zvláštnym čarom prítomnosť.

Rozmer: 42 x 29,5 cm (A 3)

95 Sk (3,15 €)

**P
E
R
I
O
D
I
K
Á**

EVANJELICKÝ POSOL SPOD TATIER – týždenník

Polročné predplatné EPST – 352 Sk (11,68 €)

DÚHA (šk. rok 2008/2009) – mesačník pre deti

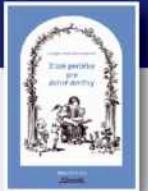
Predplatné na šk. rok 2008/09 – 280 Sk (9,29 €)

CIRKEVNÉ LISTY – mesačník

Ročné predplatné 2009 – 289,20 Sk (9,60 €)

O CHVÍLU V PREDAJI

**Rehor Úram Podtatranský:
ZLATÉ PERLIČKY PRE DOBRÉ DETIČKY**

Lubozvučné básničky z pera dávneho mikulášskeho učiteľa R. U. Podtatranského vydáva Transoscious vo vznikajúcej edícii, ktorá by mala prinášať opätovné vydania vybratých titulov zo starej produkcie Transoscia. Útlu knižočku ilustroval pred viac ako storočím J. Vodrážka a ponúkaná knižočka patrila medzi prvé počiny Transoscia (1899) venované detskému čitateľovi. S menšími úpravami vychádza ako prvý titul spomínanej novej edície.

135 Sk (4,48 €)

Kolektív autorov: KEĎ CHÝBAJÚ SLOVÁ

Zostavovateľ: Martin Šefranko

Netradičná modlitebná knižka *Keď chýbajú slová* je rozdelená do 12 kapitol. Nemá byť náhradou za vaše vlastné modlitby, no ako už samotný názov napovedá, má „rozdáchať“ váš modlitebný život, keď vám chýbajú – dochádzajú slová. Modlitby pochádzajú najmä od našich evanjelikov – farárov i laikov, no doplnené sú i modlitbami od zahraničných a nežijúcich autorov.

Mária Naháľková-Belusko: MALÝ ČVIRIK

Čvirik žije pokojným životom v hniezde na borovici v záhrade jedného austrálskeho domu obklopený starostlivosťou svojich vtáčích rodičov. Jedného rána sa však všetko zmení. Borovicu, vetvičku po vetvičke, vytnú. Hrozí, že by sa zvalila na dom. Vtedy musí malý Čvirik vyletieť z teplého hniezda a svojou vtáčou intuíciou bojovať o prežitie. Kto ho naučí letať, kde prežije búru a ako týmito zážitkami dospeje – zvedavým detičkám prezradí pekne ilustrovaná knižka – skutočný príbeh z Austrálie.

Knihy si môžete objednať na adrese:

TRANOSCIOUS – ODBYT

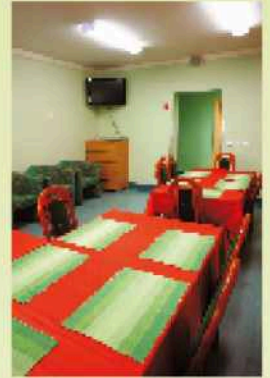
Tranovského 1, 031 01 Liptovský Mikuláš

Tel.: 044 55 263 43, 044 55 222 06

Fax: 044 55 230 70

E-mail: jan.bencik@transoscious.sk, odbyt@transoscious.sk

Hospic Ľubietová pri Banskej Bystrici

LCD televízor na každej izbe, polohovateľné elektrické postele či signalizácia na privolávanie personálu... aj takto to vyzerá v Hospici v Ľubietovej, ktorý prevádzkuje občianske združenie SENIOR Ľubietová. Ide o nadštandardné neštátne zdravotnícke zariadenie s personálom 24 hodín denne.

Hospic Ľubietová sa svojím situovaním radí skôr medzi oddychové - relaxačné a pobytové centrum. Nachádza sa v obci Ľubietová 20 km za Banskou Bystricou smerom na Brezno v pohorí Nízkych Tatier. Zariadenie je obklopené krásnou prírodou so 100-ročnými smrekmi, s altánkami a stále vyvierajúcou minerálnou vodou Linhartovka. Vďaka nadšencom a majiteľovi Hospicu Dušanovi Valkovi vznikol sociálno-zdravotnícky komplex s cieľom poskytovať služby seniorom ktorí vyhľadávajú príjemnú spoločnosť rovesníkov, program, kultúru, oddych a pokoj.

Ponuka služieb:

- 25 izieb a 50 polohovateľných lôžok
- spoločenské priestory s knižnicami
- internet a videoprojekcie
- 7 zdravotných sestier a 8 ošetrovateľov
- 2 sociálni pracovníci - vychovávatelia
- 2 asistenti vychovávateľov
- 2 jednoizbové byty pre príbuzných
- 4 lekári: internista, psychológ, gariater, algeziológ
- centrálné zdravotnícké techniky
- kompletná bezbariérovosť
- satelitné programy
- rehabilitácie
- zájazdy

Senior Ľubietová prevádzkuje okrem HOSPICU (10 lôžok doživotne) aj Liečebňu dlhodobochorých (15 lôžok na max. 3 mesiace) a Domov dôchodcov a sociálnych služieb (25 lôžok doživotne). Mesačný pobyt vyjde klienta na cca 11.000,- Sk. Zaujímavosťou o pobyt môžu spolu so svojimi príbuznými kedykoľvek navštíviť naše priestory a zoznámiť sa s podmienkami a personálom. Podobne je to aj s dobrovoľníkmi, ktorí majú záujem o spoluprácu a opateru chorých.

Tešíme sa na Vašu návštevu!

Sme ako jedna rodina, ktorá drží spolu a navzájom si pomáha!

SENIOR Ľubietová o.z.
Ľubietová 448, 976 55 Ľubietová

Tel.: +421 48 4195302
Mob.: +421 905 289163

e-mail: info@hospiclubietova.sk
www.hospiclubietova.sk